

07.11.2018

Asia/11

§ 353

Valtuutettu Pia Kopran aloite metrolikenteen häiriöistä ja metrojunan kuljettajien työoloista

HEL 2018-003838 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Pia Kopran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Valtuutettu Pia Kopra ehdotti valtuutettu Mika Ebelingin kannattamana, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi: Selvitykset metrojunien kuljettajien työoloista ovat edelleen ajankohtaisia, myös aluehallintovirasto on nähnyt tarpeelliseksi tehdä tarkastuksen. Esitän, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun siten, että kaupunginhallitukselle tehdään kirjallinen selvitys metrolikenteen häiriöistä ja metrojunan kuljettajien työolojen parantamiseen tähtäävistä toimista.

3 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Selvitykset metrojunien kuljettajien työoloista ovat edelleen ajankohtaisia, myös aluehallintovirasto on nähnyt tarpeelliseksi tehdä tarkastuksen. Esitän, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun siten, että kaupunginhallitukselle tehdään kirjallinen selvitys metrolikenteen häiriöistä ja metrojunan kuljettajien työolojen parantamiseen tähtäävistä toimista.

Jaa-äännet: 71

Zahra Abdulla, Heidi Ahola, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Deek Gurhan, Juha Hakola, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Martina Harms-Aalto, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Joonas Kolehmainen, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Otto Meri, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Terhi Peltokorpi, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wil-

le Rydman, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Jani Valpio, Reetta Vanhanen, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 11

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Pia Kopra, Abdirahim Mohamed, Petrus Pennanen, Mika Raatikainen, Mirita Saxberg, Juhani Strandén, Matias Turkkila, Mauri Venemies

Tyhjä: 2

Alviina Alametsä, Perttu Hillman

Poissa: 1

Ulla-Marja Urho

Kaupunginvaltuusto päätti jatkaa asian käsittelyä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 [Valtuutettu Pia Kopran aloite](#)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pia Kopra ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että metrolikenteen häiriöt selvitetään ja metrojunan kuljettajien työolosuhteita parannettaisiin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että metrolikenteen luotettavuudessa oli kevään aikana tavanomaista enemmän ongelmia. Luotettavuusongelmia aiheutui infrastruktuurissa ja metrojuna-

kalustossa olleista vioista sekä kuljettajapulasta. Liikenteen volyymit ovat kasvaneet merkittävästi länsimetron ja vuorovälin tihentymisen vuoksi. Pitkällä metrolinjalla häiriöitä sattuu enemmän ja niistä toipuminen on haasteellisempaa. Toimenpiteisiin häiriöiden ennaltaehkäisemiseksi on ryhdytty.

Kuljettajien työoloihin, mm. wc-käyntien mahdollisuuteen ja ergonomiaan on kiinnitetty huomiota. Kuljettajien työehtosopimusten määräykset ylittävien taukojen määrää on kuitenkin vähennetty ja ajotehtävien osuutta työajasta on lisätty. Työehtosopimusten määräykset ylittävien taukojen vähentäminen on välttämätöntä kustannustehokkuuden parantamiseksi.

Uusia metrojunankuljettajia koulutetaan jatkuvasti. Varakuljettajajärjestelmä on edelleen käytössä.

Länsimetron myötä metrojunankuljettajan työ on muuttunut. HKL on selvittänyt keväällä 2018 yhdessä Työterveyslaitoksen ja Työterveys Helsingin kanssa metrojunankuljettajan työn kuormittavuutta. Tulosten perusteella arvioidaan muutostarpeita ja tarvittaessa etsitään keinoja kuljettajatyön tukemiseksi.

Kaupunginhallitus esittää, että metrolikenteen häiriöistä ja metrojunan kuljettajien työolojen parantamiseen tähtäävistä toimista tuodaan suullinen selvitys kaupunginhallitukseen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 [Valtuutettu Pia Kopran aloite](#)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

[Kaupunginvaltuusto 24.10.2018 § 329](#)

HEL 2018-003838 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

[10.10.2018 Pöydälle](#)

[26.09.2018 Pöydälle](#)

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

[Kaupunginhallitus 17.09.2018 § 589](#)

HEL 2018-003838 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Pia Kopran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

[17.09.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen](#)

Palautusehdotus:

Mika Raatikainen: Esitetään palautettavaksi.

Lisäselvitykset ja-parannukset ovat tarpeen, koska henkilöstöltä saadun tiedon mukaan työilmapiiri on edelleen huono. Aikapankkiin kertyneitä vapaasaldoja ei saa pitää. Helteellä ei ole ollut mahdollista tauottaa muuta kuin poikkeustapauksissa. Uusin 300-sarjan junan ohjaamo on äärimmäisen tukala, eikä asianmukaista viilennystä ole. Ohjaamotilassa ei ole tarpeellista ilmankiertoa. Jos kaikki junat yritetään ajaa HSL:n toivomuksen mukaisesti ruuhka-aikana Matinkylään, henkilöstö ei nykyisellään riitä. Varikkohenkilökuntaa on komennettu ajamaan kuljettajapulasta johtuen. Itäkeskukseen itään vievää laiturin pysähtymispaikkaa ei ole pyynnöistä huolimatta saatu korjattua. Kuljettajista ja heidän myöhästymisistään pidetään valvomon toimesta "kirjaa" ja jos kuljettaja on usein myöhässä pääteasemilta lähtiessään, hän voi joutua puhutteluun.. Varakuljettajajärjestelmää ei olla lakkauttamassa, mutta työnantaja on vähentänyt varakuljettajien määrää merkittävästi.

Pidentyneet ajoajat ja lyhentyneet tauot heikentävät jo lähtökohtaisesti turvallista liikennöintiä. Kuljettajan työ vaatii tarkkaavaisuutta ja jatkuvaa valmiutta nopeaan reagointiin. Työn koostuminen toistuvista työ-

tehtävistä, sen pakkotahtisuus ja sitovuus ovat peruste sille, että taukoja pitää olla useammin tai niiden pitäisi olla pidempiä. Nyt minimitauot ovat 8-10 minuuttia ajopätkien välillä. Metroliikenteessä on ollut vakiintuneena käytäntönä vähintään 10% elpymisaika kierrosajasta. Uusi johto purki elpymisajan ja käyttää siitä nyt nimitystä "työehtosopimusten määräyksien ylittävä tauko". Metrojunankuljettajia koulutetaan jatkuvasti, mutta irtisanoutumiset ja pitkät sairaslomamat aiheuttavat kroonista kuljettajapulaa. Kuljettajia itseään jännittää matkan sujuvuus ja turvallisuus, joten korjattavaa on. Edellä olevista seikoista johtuen matkustajien ja henkilökunnan turvallisuus saattaa vaarantua.

Mika Raatikaisen palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus:

Tomi Sevander: Perusteluosan loppuun lisätään seuraava kappale:

"Kaupunginhallitus esittää, että metroliikenteen häiriöistä ja metrojunan kuljettajien työolojen parantamiseen tähtäävistä toimista tuodaan suullinen selvitys kaupunginhallitukseen."

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Tomi Sevanderin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

[10.09.2018 Pöydälle](#)

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

[Liikenneliikelaitoksen johtokunta 31.05.2018 § 93](#)

HEL 2018-003838 T 00 00 03

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien Pia Kopran ym. aloitetta koskien metroliikenteen häiriöitä ja metronkuljettajien työoloja:

Metroliikenteen luotettavuudessa on kevään aikana ollut eri syistä tavanomaista selvästi enemmän ongelmia. Luotettavuusongelmat ovat aiheutuneet niin infrastruktuurissa kuin metrojunakalustossa olleista vioista kuin kuljettajapulasta.

Helmikuun loppuun kasautui valitettavasti poikkeuksellisen useita liikennehäiriöitä metrolienteessä. Liikennehäiriöt aiheutuivat useista erisyistä, joita olivat virtakiskon vaurio, häiriö palorullaovessa Ruoholahdessa, ratakiskon katkeaminen, vikatilanne paloliukuovessa Kampissa ja kurottajan tippuminen kiskoilta ulkopuolisella työmaalla Mellunmäessä. HKL on selvittänyt kunkin häiriön taustalla olevat syyt. Virtakiskon vaurion ja ratakiskon katkeamisen taustalla oli kova pakkanen, muiden häiriöiden syyt olivat toisistaan riippumattomia. Toimenpiteet vastavien häiriöiden ennaltaehkäisemiseksi on käynnistetty ja ne ovat osin valmiit.

Metrolienteen häiriöiden määrään vaikuttaa myös se, että liikenteen volyymit ovat kasvaneet merkittävästi länsimetron ja vuorovälin tihtymisen vuoksi. Ennen elokuuta 2016 metrolienteessä oli talviarkena ruuhka-aikaan liikenteessä 4 minuutin vuorovälillä 15 metrojunaa yhtä aikaisesti, kun nykyisin vastaava määrä on 2,5 minuutin vuorovälillä 36 metrojunaa. Niin sanottu pelivara junien välillä häiriötilanteessa on pienentynyt olennaisesti ja lisäksi pitkällä metrolinjalla häiriöitä sattuu enemmän ja niistä toipuminen on haasteellisempaa. Länsimetron ensimmäinen vaihe (Ruoholahti-Matinkylä) kasvatti rataverkon pituuden 21 kilometristä 35 kilometriin.

Länsimetron myötä metrojunankuljettajan työ on myös muuttunut. HKL selvittää keväällä 2018 yhdessä Työterveyslaitoksen ja Työterveys Helsingin kanssa metrojunankuljettajan työn kuormittavuutta. Tulosten perusteella arvioidaan muutostarpeita ja tarvittaessa etsitään keinoja kuljettajatyön tukemiseksi.

Joka tapauksessa on selvää, että uuden, alun perin automatisoiduksi tarkoitetun M300-metrojunan ohjaamon ergonomiaa on tarpeen parantaa. Ohjaamon laajamittainen uudistaminen ja mm. kuljettajan istuimen ergonomian parantaminen ovat valmisteilla.

Kuljettajien mahdollisuus käydä tarvittaessa wc:ssä on peruslähtökohta. Kuljettajille on ajovuoroihin suunniteltu wc-tauot Itäkeskukseen 2,5 tunnin välein tai useammin. Lisäksi Matinkylässä on wc noin 40 metrin päässä ohjaamosta junan ollessa lähtölaiturissa. Tapiolassa wc on vastaavalla etäisyydellä junan ollessa tulolaiturissa.

HKL:n kuljettajien paikallisen sopimuksen mukaan työpäivässä on palkaton ruokatauko sekä palkallinen 10 minuutin kahvitauko. Käytännössä HKL tarjoaa metronkuljettajille taukoja huomattavasti enemmän, vaikka taukojen määrää onkin vähennetty aikaisemmasta. HKL:n liikennöintisopimus HSL:n kanssa päättyy vuoden 2024 lopussa ja saadaksen jatkaa liikennöitsijänä on HKL:n kustannustehokkuuden oltava eurooppalaisiin markkinahintoihin nähden kilpailukykyinen. Kuljettajatyön

tehokkuudessa eri operaattoreiden välisiä eroja selittää isoimpana tekijänä kuinka suuren osa työajasta kuljettajat ovat ajotehtävissä. Tähän vaikuttavat mm. palkallisten taukojen määrä ja pituus. HKL:n tilanne ei voi merkittävästi poiketa eurooppalaisista metroliikennemarkkinoista. Koska HKL haluaa jatkaa metron liikennöitsijänä myös tulevaisuudessa, on työehtosopimusten ylittävien taukojen vähentäminen välttämätöntä ja HKL on lisännyt ajotehtävien osuutta työajasta.

HKL tekee myös runsaasti muita tehostamistoimenpiteitä parantaakseen kustannustehokkuuttaan ja ollakseen yhteiskunnalle paras vaihtoehto metron liikennöitsijäksi. HKL ei kuitenkaan ole poistamassa varakuljettajajärjestelmää, vaan varakuljettajien määrää olla säätämässä tarvetta vastaavaksi.

HKL myös kouluttaa jatkuvasti uusia metronkuljettajia, jotta kuljettajamäärä saadaan mahdollisimman hyvin vastaamaan kuljettajatarpeeseen eikä ajamattomia lähtöjä kuljettajapulan takia enää syntyisi.

Metroliikenteen palvelukyky ja luotettavuus ovat HKL:lle ensiarvoisen tärkeitä asioita. HKL tekee laajalla rintamalla toimenpiteitä, jotta metroliikenteen korkea laatu ja kaupunkilaisten arjen toimivuus voidaan varmistaa. HKL ymmärtää myös täysin, että hyvä henkilöstötyytyväisyys on menestyksen ehdoton edellytys. HKL panostaa yhä enemmän ja jatkuvasti vuoropuheluun henkilöstönsä kanssa, jotta henkilöstön näkemykset ja huolet kuullaan mahdollisimman laajasti, epäkohdat korjataan ja muutosten perusteet ovat kaikkien tiedossa.

[03.05.2018 Palautettiin](#)

Esittelijä

yksikön johtaja
Arttu Kuukankorpi

Lisätiedot

Arttu Kuukankorpi, yksikön johtaja, puhelin: 310 35564
arttu.kuukankorpi(a)hel.fi